

Fællesforfatningsudkast vil blive antaget, selv om nærværende Lov bliver vedtaget, da vil jeg dog blot minde om, at dersom man forkaster det paatankte Fællesforfatningsudkast, da forkaster man den nærværende Regjerings eget Arbejde; dersom man derimod stemmer mod nærværende Lovforslag, da er man saalangt fra at forkaste et Arbejde af det nærværende Ministerium, at det meget mere er et Arbejde, der er paa en Maade udgaaet fra selve Rigsdagen, om end under et haardt og et stadigt Tryk af en tidligere Regjering, som Rigsdagen, Gud være lovet, ikke længer har at forhandle med. Som en Følge deraf forekommer det mig, at Forholdet mellem Rigsdagen og Ministeriet maatte lide meget mindre, ved at man forkastede den nærværende Grundlovsindskrænkning, — der, som sagt, ikke har synderlig med det nærværende Ministerium at gøre, men er af den Natur, at den maaskee endog har paalagt det nærværende Ministerium en Mængde Vaand, som det helst havde seet sig fri for — end naar man vedtager den foreliggende Grundlovsbestemmelse og derefter forkaster den af det nærværende Ministerium udarbejdede Fællesforfatning. — Dette er dog for mig et Spørgsmaal af mindre Betydning; jeg har kun troet at burde fremhæve det, fordi det muligviis kunde have en større Betydning for En eller Anden, end det har for mig. Men hvad der er af særlig Betydning for mig, det er, at den Lovlighed, som hidtil har fundet Sted under hele vor Udvikling, maa vedblive, og at, som en Følge deraf, en Bestemmelse som den første i § 5 maa bortfalde. Af denne Grund stemmer jeg og maa vedblive at stemme Nei med Hensyn til det foreliggende Lovforslag, et Nei, som jeg gjerne vilde have forstaaet ikke blot som et simpelt Nei, men som en Protest mod Forslagets Lovlighed, mod Rigsdagens Nei til at gaae ind paa en saadan Bestemmelse.

Fischer: Det maa vistnok anerkendes, at den, der befinder sig paa det Standpunkt, hvorpaa den ærede sidste Taler befinder sig, ikke kan have nogen Betænkelse ved, hvad han i nærværende Dilemma skal gjøre, han maa sige Nei; ligesaa naturligt finder jeg det, at

de ærede Herrer, som ere tilfredse med det os bekendte Udkast til en Fællesforfatning, heller ikke kunne finde nogen Betænkelse ved, hvad de skulle gjøre i nærværende Dilemma, de maa sige Ja. Underleedes stiller Sagen sig derimod for den, der vel erkjender Nødvendigheden af, at vi faae en Fællesforfatning, men dog ikke kan overtøge sig om, at det Udkast til en saadan, som er os Alle bekendt, enten i sig selv er tilfredsstillende eller er en Opfyldelse af de begrundede Forventninger, som vi vist Alle have næret. Den høitagtede Kultusminister har i et tidligere Møde sagt om dette Udkast, at han ansaae det for en saa fuldstændig Opfyldelse af Ministeriets Program, at det syntes, som om han endog dermed forbandt den Tanke, at der muligviis var givet noget Mere, end der egentlig kunde fordres. Han udtalte sig paa en saadan Maade, at man maatte vente ikke blot at finde det betingede Maal fuldt, men at der endogsaa kunde være Tale om at finde en lille Top paa Maalet. Denne den høitærede Ministers Udtalelse har gjort det til en Pligt for mig paany at overveie dette Forslag; jeg har gjort det, men jeg har maattet komme til det samme Resultat, hvorved jeg tidligere var bleven staaende, nemlig: at dersom der i Rigsdagens Adresse til Hans Majestæt Kongen ikke er krævet Andet og Mere, end hvad Rigsdagen havde Ret til at fordre, da er der i Udkastet Mindre, end den har Ret til at fordre. Er der — for at jeg skal citere en Dyring af den høitærede Kultusminister, som han brugte ved en tidligere Leilighed — i Rigsdagens Adresse „et Overmaal af Ret“, da er der Undermaal i Fællesudkastet. For den, der befinder sig paa dette Standpunkt i nærværende Dilemma, maa der vistnok være Anledning til at overveie, hvad Betydning den Afstemning kan have paa vor Stilling, som nu meget snart forestaaer. Grundvolden for enhver Betragtning af denne Natur formener jeg maa være den, at vi nødvendigviis maae fremad. Vi befinde os paa et Trin i vor Udvikling, hvor vi ikke kunne blive staaende. Siden den allerhøieste Kundgjørelse af 28de Jan. 1852, hvori Tilfagnet om en Fællesforfatning for